

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΕΠΣ-ΞΓ

Το «Ενιαίο Πρόγραμμα Σπουδών για τις Ξένες Γλώσσες» (ΕΠΣ-ΞΓ) είναι κοινό για όλες τις ξένες γλώσσες του σχολείου και ενιαίο για την Πρωτοβάθμια και τη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Στο πλαίσιο του σχολικού προγράμματος, προσφέρονται προς το παρόν η Αγγλική ως Α' ξένη γλώσσα, και στα περισσότερα γυμνάσια της χώρας η Γαλλική και η Γερμανική ως Β' ξένη γλώσσα, από τις οποίες οι μαθητές επιλέγουν τη μία εκ των δύο.

Επίσης, σύμφωνα με την Υ.Α., με αριθ. 121072/Δ2/22-07-2016 (ΦΕΚ αρ.2449, τεύχος Β', 9-8-2016) η Ιταλική γλώσσα θα διδάσκεται (παράλληλα με τη Γαλλική και τη Γερμανική) στα Γυμνάσια στα οποία οι εκπαιδευτικοί κλάδου ΠΕ34 είναι οριστικά τοποθετημένοι ή θα τοποθετηθούν το σχολικό έτος 2016-2017 οριστικά ή προσωρινά.

Το ΕΠΣ-ΞΓ προδιαγράφει τους προσδοκώμενους στόχους και οργανώνει τη γλωσσική ύλη κατά επίπεδο γλωσσομάθειας (όχι κατά τάξη), με βάση την κλίμακα του Συμβουλίου της Ευρώπης (στο εξής ΣτΕ), η οποία προβλέπει τρία γενικά και έξι ειδικότερα επίπεδα γλωσσομάθειας:

A	«Βασικός χρήστης» της γλώσσας	A1
		A2
B	«Ανεξάρτητος χρήστης» της γλώσσας	B1
		B2
Γ	«Απολύτως ικανός χρήστης» της γλώσσας	Γ1
		Γ2

Η εξάβαθμη κλίμακα του Συμβουλίου της Ευρώπης

Ολοκληρώνοντας την υποχρεωτική τους εκπαίδευση, όλοι οι μαθητές του ελληνικού σχολείου --όπως και οι μαθητές σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης-- αναμένεται να είναι τουλάχιστον «Ανεξάρτητοι χρήστες» στην Α' ξένη γλώσσα (δηλ. επίπεδα B1-B2) και «Βασικοί χρήστες», (δηλ. επίπεδα A1-A2) στη Β' ξένη γλώσσα.

Επειδή, ειδικά ως προς την Αγγλική γλώσσα, οι μαθητές εκτίθενται συστηματικά και την χρησιμοποιούν καθημερινά εκτός σχολείου σε ποικίλες δραστηριότητες (π.χ. διαδίκτυο, τηλεόραση, μουσική, μέσα κοινωνικής δικτύωσης, κτλ.) --άλλοι περισσότερο και άλλοι λιγότερο, ανάλογα με το κοινωνικο-οικονομικό επίπεδο της οικογένειάς τους, τον τόπο που ζούνε, κτλ.-- το μάθημα της Αγγλικής στο σχολείο είναι σκόπιμο να βασίζεται στις γνώσεις που έχει ο μαθητής --λίγες ή πολλές-- και να του παρέχει ευκαιρίες να τις καλλιεργεί περαιτέρω. Και στις άλλες γλώσσες όμως, οι μαθητές έχουν ενδεχομένως διαφορετικά επίπεδα επικοινωνιακής επάρκειας, λόγω πιθανής εξωσχολικής τους ενασχόλησης με αυτές.

Το ΕΠΣ-ΞΓ εξυπηρετεί αφενός την εκπαίδευση των μαθητών βάσει του επιπέδου της γλωσσομάθειας που έχουν αποκτήσει εντός και εκτός σχολείου και αφετέρου την αξιολόγηση της γλωσσομάθειάς τους με στόχο την πιστοποίηση της επικοινωνιακής τους επάρκειας με βάση τα επίπεδα της εξάβαθμης κλίμακας του ΣτΕ. Εξάλλου, το Υπουργείο Παιδείας Έρευνας και Θρησκευμάτων έχει θέσει ως στόχο τη διασφάλιση συνθηκών ώστε οι μαθητές να προετοιμάζονται για να λάβουν μέρος στις εξετάσεις για το «Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας» (ΚΠΓ) στο σχολείο. Έτσι, ενώ ο σκοπός του ΕΠΣ-ΞΓ είναι χρηστικός, η παιδαγωγική του στόχευση αφορά τη γλωσσική διαπαιδαγώγηση του μαθητή βοηθώντας τον να αναπτύξει επικοινωνιακές ικανότητες στην ξένη γλώσσα, γλωσσική επίγνωση, διαπολιτισμική συνείδηση και διαμεσολαβητική ικανότητα.

Το ΕΠΣ-ΞΓ προδιαγράφει το ΤΙ πρέπει να μπορεί να κάνει ο μαθητής με την ξένη γλώσσα, ως επακόλουθο της διαδικασίας μάθησης, και όχι το ΠΩΣ θα επιτευχθεί η μάθηση, δεδομένου ότι γνώσεις και εμπειρίες αποκτούνται με ποικίλους τρόπους που δεν μπορούν και δεν είναι σκόπιμο να προδιαγραφούν σε εθνική κλίμακα. Αντίθετα, είναι σκόπιμο να προσδιορίζονται και να αναθεωρούνται από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς, λαμβάνοντας υπόψη τις σύγχρονες παιδαγωγικές πρακτικές, τις εξελίξεις στο χώρο της γλωσσοδιδασκτικής, τις ανάγκες, γνώσεις και εμπειρίες των μαθητών τους και του περιβάλλοντος μάθησης. Με αυτή την έννοια, το ΕΠΣ-ΞΓ αποτελεί ένα πλαίσιο αναφοράς (και όχι Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών), βάσει του οποίου ο μαθητής μπορεί με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού και με προσωπική μελέτη ή εξωσχολική ενασχόληση με την γλώσσα (αξιοποιώντας π.χ. τα ψηφιακά βοηθήματα) να εμπλακεί ουσιαστικά στη διαδικασία μάθησης.

Η λογική του ΕΠΣ-ΞΓ που συνίσταται στην επιστημονικά τεκμηριωμένη περιγραφή των επικοινωνιακών ικανοτήτων του μαθητή της ξένης γλώσσας. Η παροχή των «περιγραφητών», δηλ. των αντικειμενικών κριτηρίων ή δεικτών για την περιγραφή της γλωσσομάθειας στην ββαθμη κλίμακα του ΣτΕ αποσκοπεί στην αμοιβαία αναγνώριση των γνώσεων, ικανοτήτων, δεξιοτήτων και των λοιπών προσόντων που αποκτώνται κάτω από διαφορετικές συνθήκες και σε διαφορετικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και ευρύτερα στην Ευρώπη.

Οι περιγραφητές επικοινωνιακής επάρκειας του ΕΠΣ-ΞΓ προέκυψαν από ερευνητικά δεδομένα που στηρίζονται στη χρήση των ξένων γλωσσών από Έλληνες μαθητές της ξένης γλώσσας. Στη συνέχεια συστοιχίστηκαν με τους δείκτες του *Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τις Γλώσσες* (ΣτΕ, 2001). Πρόκειται για αναλυτικές «δηλώσεις» σχετικά με τις δράσεις ή ενέργειες που αναμένεται να είναι σε θέση να κάνει ο μαθητής σε κάθε επίπεδο, προκειμένου να θεωρείται επαρκής χρήστης της γλώσσας στο εν λόγω επίπεδο.

Οι περιγραφητές συνάδουν με εκείνους στους οποίους στηρίζονται οι εξετάσεις για το ΚΠΓ, για να είναι εφικτή η σύνδεση της ξενόγλωσσης εκπαίδευσης στο σχολείο με την πιστοποίηση της γλωσσομάθειας. Επιπλέον όμως, το ΕΠΣ-ΞΓ περιλαμβάνει και τεκμηρίωση των περιγραφητών με αναλυτικούς γλωσσικούς δείκτες.